

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА - 1958.”

Тел. 0886012194, e-mail:prosveta_58@abv.bg с. СТЪРНИЦА

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ

ЗА 2023 ГОДИНА

Програма на читалищната дейност през 2023 г. е за обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция ,градяща културната идентичност на село Стърница, общ. Баните, обл. Смолян. Тя обобщава най- важните моменти в работата на читалището, целите и задачите, които да спомогнат за развитие и модернизирание в общодостъпно и желано място за населението. Ще се работи за създаване на повече културни мероприятия и запазване ценностите и идентичността на селата ни.

Във връзка със ЗНЧ и ЗЮЛНЦ читалището е регистрирано и е вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел в агенция на вписванията както следва

Актуален учредителен акт – от 02.03.2022г.; ЕИК/ПИК 000609001. Решение №540/1997г/Фирмено дело: 592

Последни вписани промени в регистрацията са след Отчетно-изборно събрание на Общо-отчетно събрание на 22.02.2022 година. Представянето на читалището се осъществява заедно и поотделно от Председател – Красимира Георгиева Илиева и Сийка Асенова Баръмова-секретар. Дата на изтичане на мандата: 22.02.2025 Година.

Съгласно ЗНЧ читалището е вписано в Регистъра на народните читалища към министерството на културата под № 813, последно извършени промени в обстоятелствата са вписани на 24.06.2022г

Настоящата годишна програма за развитие на читалищната дейност на НЧ „ПРОСВЕТА -1958г“ през 2023 г. е съобразена с изискванията на чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища.

Съгласно чл. 2. (1) ЗЧН, Народно читалище „ПРОСВЕТА -1958.“, традиционно самоуправляващо се българско културно-просветни сдружения в селото., което изпълнява и държавни културно-просветни задачи. В дейността му могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и регионални възгледи и етническо самосъзнание.

Съгласно чл. 2. (2) НЧ „ПРОСВЕТА-1958“ - юридически лица с нестопанска цел.

Основните направления и приоритети в дейността на читалището произтичат от ЗНЧ, ЗОБ, общинската културен политика осъществяване на основата на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнението на културния календар.

Целите заложи в Програма за дейност 2023 г., са съобразени съгласно Чл. 3 (1) и (2) ЗНЧ и са насочени да задоволяват потребностите на населението на с. Стърница... свързани с:

1. Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност в селото
2. Запазване на обичаите и традициите на с. Стърница .
3. Разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. Възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. Осигуряване на достъп до информация.

За постигане на целите се планират да се извършват основни дейности като:

1. Уреждане и поддържане на библиотеката след извършен ремонт
2. Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество
3. Организиране дейността на групите, за инициране и провеждане на празненства, концертни чествания и иновативни дейности съобразно променената епидемична среда;
4. Събиране и разпространяване на знания за родния край и включване в национални инициативи по програма „Живи човешки съкровища“
5. Създаване и съхраняване на етнографска колекция, съгласно Закона за културното наследство .

2. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО:

На територията на с./гр. СТЪРНИЦА функционира само. Народно читалище „ПРОСВЕТА -1958” .

Читалището има изключително значение за укрепване, популяризиране и развитие на българската идентичност, традиционната култура и духовни ценности

2.1. Външната среда осигурява следните възможности:

- *Културно разнообразие*
- *Сътрудничество с:*
  - Министерство на културата
  - Областна администрация Смолян;
  - Община БАНИТЕ;
  - РЕКИЦ ”Читалища”;
  - Читалища;
  - Фондация „Лале“
  - Граждански сдружения и фондации:
  - **European Association of Folklore Festivals – EAFF Official Partner of UNESCO;**
  - Участие и работа по проекти, осигуряващи европейско и др. финансиране. „Мобилност“ – НФК към министерството на културата.

2.2. Кои са силните страни на вътрешната среда: Ако успеем да набавим средства от проект или дарение.

- Кадрови ресурс с две годишен стаж в сферата на читалищната дейност;
- Обновяване на покривната конструкция „прозорци врати.
- **Интерес към търсене и развиване на нови форми на читалищна дейност;**
- работа с млади таланти
- **Сътрудничество на доброволци;**

- планирани доброволчески инициативи за подпомагане на хора в неравностойно положение и възрастни.

2.3. Слаби страни:

- Квалификацията на новоизбрани читалищни ръководства е необходимо условие и решаващ фактор за актуализиране дейностите на читалището.
- Територии, засегнати от обезлюдяване.
  - спирала на намаляващото и застаряващо население;
  - свиване на селските райони - показател за по-широка структурна криза
    - на културния, икономически и трудов пазар;
    - периферизацията и задълбочаване недостатъци на селските райони.

2.4 Предизвикателства :Да привлечем повече дарители и хора милеещи за родния край.

- Как да работим и търсим нови подходи при реализиране на дейности с изкуство и култура, за да посрещнем потребностите на оскъдното население и по-ниските нива на взаимодействие?
- Как да се включат селските възрастни населения в културни и художествени практики?
- Как да осигурим устойчиви културни разработки за празни сгради и неизползвана инфраструктура?

3.СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие и предаване;
- Създаване на нови условия за развитие и утвърждаване на библиотеката при читалището като център за библиотечно-информационно обслужване на широк кръг потребители;
- Развитие на професионалните умения и повишаване на квалификацията на работещите в културната институция
  - Засилване интереса и краеведската дейност на местната общност към културно минало на родния край Проучване автентични песни, и запазването им
- Изграждане на реално партньорство с институции за реализиране на цялостната културна политика в гр./с. Стърница.
- Разширяване обхвата на дейността на читалището в обществено значими сфери,
  - Формиране на читалището като място за общуване и контакти, успешни социални практики и дарителски акции, повишаване ролята на читалището за социална и културна интеграция за различните социални общности.
  - Участие в местното самоуправление и процесите на развитие на гражданското общество, участие в разработването на местни стратегии и превръщането на читалището във фактор за обществен диалог в селото.

4.РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

- Закон за народните читалища;
- Закон за обществените библиотеки;

- Закон за културното наследство;
- Закон за меценатството;
- Закон за закрила и развитие на културата;
- Наредба № 2 на МК, от 01.07.2019 г. Обн. ДВ. бр.54 от 9 Юли 2019г /;
- Допълнителни субсидирани бройки;
- Документи при Патронаж.
- Общинска програма за развитие на община БАНИТЕ..

ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАН-ПРОГРАМАТА

А. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

. Библиотечната дейност е една от дейности за читалището като културна институция. Чрез нея то се включват в националната мрежа от библиотеките у нас.

Дейността на библиотеката през 2023 г. е насочена към:

1. Актуализиране на библиотечния фонд на читалищната библиотека, чрез закупуване на нова литература, абонамент, дарение, кандидатстване с проект пред МК и други организации.
2. „Книга за всеки” – въвеждане на системата за патронажно обслужване на възрастни читатели и такива с физически увреждания;
3. Провеждане традиционни срещи „На гости в библиотеката”..... ;
4. Експониране на изложби, кътове с литература, викторини и други в библиотеката.
5. Организиране на индивидуална и културно-масова дейност с различни целеви групи: /деца, ученици, възрастни/; обособяване на тематични кътове по повод празници и годишнини; Повишаване квалификацията на читалищното ръководство, чрез участие в организирани обучения от Регионална библиотека „Николай Вранчев“ – Смолян и РЕКИЦ „Читалища“.

Б. ЛЮБИТЕЛСКО ХУДОЖЕСТВЕНО ТВОРЧЕСТВО

Съществена част от дейността на читалището е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество.

Художественотворческата дейност в читалището **цели** запазване и *развитие на традиционните ценности* на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Чрез тази дейност, читалището ще работи за привличане на *млади хора* за участие в инициативи на **читалищните самодейни колективи**. С изявите на читалището ще се работи за развитие и обогатяване на културния живот в населеното място, за утвърждаване на националното самосъзнание и отчитане и съхранение богатството на местната култура. Чрез тази дейност читалището ще има възможност за популяризиране на общината, областта, страната и чужбина.

Към читалището за творчески сезон 2022/2023 функционират:

1. Образователни дейности:

Кръжоци, клубове, школи по изкуства (*кратко описание*);

няма

Езикови школи и курсове (*кратко описание*);

няма

Клубове по краезнание (*кратко описание*);

няма..

Музейни колекции (*кратко описание*).

няма

2. Любителско творчество (поддържане и изяви на художествени състави);

Фолклорни състави и *формации* (*кратко описание*);

няма

Театрални състави (*кратко описание*);

няма

Танцови състави и групи /битови/ (*кратко описание*);

ЖЕНСКА БИТОВА ГРУПА ЗА ИЗВОРЕН ФОЛКЛОР..

Групи за класически и/или модерен балет, съвременни и характерни танци (*кратко описание*);

няма

Вокални групи, хорове и индивидуални изпълнители (*кратко описание*);

няма

Други (*кратко описание*)

ЕТНОГРАФСКА СБИРКА./Женска и мъжка носия от селото ни. Инструменти от бита и земеделието./

Предоставяне на компютърни услуги и интернет -не

3. Организиране на празници, фестивали, събори, изложби, творчески вечери, граждански инициативи, спортни занимания и др. с местно, регионално, национално и международно значение.

4. Поддържане и доказани изяви на художествени състави и създаване на нови; ангажирано участие в общинските конкурси, празници и др. прояви.

5. Специално внимание и подкрепа на младите дарования за включването им в местни творчески инициативи със заинтересовани институции относно, културното възпитание младите хора и стимулиране на творческите им възможности /музика, фолклор, традиционни изкуства, краезнание, литература и др. през летните месеци.

6. Събиране на материали за културно-историческото минало и етнографията на село Стърница и региона..

7. Нематериално културно наследство – съхраняване и предаване на традиционна култура, участие в националната система „Живи човешки съкровища –България” 2020.

8. Нови дейности, заложи в програмата на читалището, в т.ч. работа по проекти, съществено сътрудничество с други културни институции.

Финансова подкрепа на библиотеките за обновяване на фондовете им по програма „Българските библиотеки - съвременни центрове на четене и информираност“

2023;

- Програма „Културно наследство“ и „ Съхранение и популяризиране на културното наследство“.

9. Осъвременяване на читалищните дейности и услуги чрез обучение на хората от всички възрасти с цел развитие на гражданското общество. Читалището – място за учене през целия живот.

В. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1.Планувани заседания на читалищното настоятелство и събрания отчетни/отчетно-изборни/извънредни.

2.Предоставяне на изисквана документация към Регистър на народните читалища в Министерството на културата./ Наредба № 2 от 1 юли 2019 г. за реда за водене на регистъра на народните читалища и на читалищните сдружения

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАРЕН

Месец	Събитие	Място	Дата
Януари	174 год от рождението на Хр. Ботев един от най-големите поети. – Витрина с произведения на автора.	Библиотеката	06.01.2023г
	Бабин ден- Конкурс „Мисис Баба“	Организирана вечер .	21.01.2023г
Февруари	Свети Валентин иТрифон Зарезан- Вечер на виното и любовта.	Организирана вечер.	14.02.2023г
	150 год. от обесването на Апостола Васил Левски - Литературна витрина .	Библиотеката	19.02.2023г
	Подготовка за Баба Марта- Мартенско ателие .	Изработване	28.02.2023г
Март	Ден на самодееца,Баба Марта.- Сбирка на самодейците .Традиционно връзване на мартенички изработени от нас.	Организирано празнуване	01.03.2023г
	Ден на освобождението от Османско иго.- Оформяне на кът и витрина„Аз обичам България“.	Библиотеката	03.03.2023г
	Световен ден на гората. –Фото конкурс „Улови прекрасния миг“	Библиотеката	21.03.2023г
	Първа пролет- Добре дошла	Празнично веселие.	22.03.2023г

	пролет		
Април	<p>Ден на хумора ,шегата и лъжата. Разиграване , размиване</p> <p>Международен ден на детската книга-Пътешествие в приказен свят .Международен ден на здравето.-За да съм здрав трябва да спортувам.</p> <p>Подготовка за Великден .Боядисване на яйца ,правяне на козунаци.</p> <p>Световен ден на книгата.,Чети с мен , доведи приятел.</p> <p>157г от рождението на Пенчо П.Славейков. български поет.- Витрина</p>	<p>Центъра на селото .</p> <p>Разходка в планината.</p> <p>В Детския кът на читалището.</p> <p>Библиотеката</p> <p>Библиотеката</p>	<p>01.04.2023г</p> <p>02.04.2023г</p> <p>07.04.2023г</p> <p>14.04 до17.04.2023г</p> <p>23.04.2023г</p> <p>27.04.2023г</p>
Май	<p>Ден на труда.</p> <p>Гергьов ден – Участие на самодейците на празника на „Минералната вода“-Общ. Баните.</p> <p>Ден на Библиотекаря – Библиотекар за един ден.</p> <p>Ден на Славянската писменост./Българската просвета и култура/ „Върви народе възродени“</p>	<p>Библиотеката</p>	<p>01.05.2023г</p> <p>06.05.2023г</p> <p>11.05.2023г</p> <p>24.05.2023г</p>
Юни	<p>Ден на детето .Рисунка на открито, игри и забавление за децата.</p> <p>Ден на приятелството. Беседа „Защо приятелството е важно“</p> <p>Еньовден -</p> <p>Фото-конкурс„Вълшебството на цветята“</p>	<p>На поляната</p>	<p>01.06.2023г</p> <p>09.06.2023г</p> <p>24.06.2023г</p>
Юли	<p>Лято в библиотеката.-„Зелена библиотека,млад художник,игри на открито-изучаване на природата. Да творим заедно.</p>		<p>01.07.до31.07.2023г</p>
Август	<p>Организираны събирания и съвместни дейности със самодейците на с. Давидково и с. Загражден. Опазване популяризиране на традиции и обичайте на селата.</p>		

Септември	Ден на съединението.-Беседа.	Библиотеката	06.09.2023г
	Училище здравей!		15.09.2023г
	Ден на независимостта на България.		22.09.2023г
	137год от рождението на Ран Босилек .-Витрина с произведения на автора.		26.09.2023г
Октомври	Есени листа на четенето . Златокоска –изработване на пана от листа.		
Ноември	Ден на народните будители.- Урок по родолюбие с деца.	Библиотеката	01.11.2023г
	Ден на семейството.		21.11.2023г
Декември	Международен ден в борбата срещу Спин. Изготвяне на брошура.		01.12.2023г
	Международен ден на доброволца		05.12.2023г
	Приготвления за коледни и новогодишните празненства		20.12.2023г

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

- **Участие в местни, регионални, национални празници и международни фестивали;**
  - Инициатива от международно и национално значение:
  - Участие в international festival;
  - Участие с проект Мобилност към НФ "Култура", към Министерство на културата;
  - **Участия на работещите в читалищата в обучения за повишаване на квалификацията, работни срещи, дискусии и други форми за развитие на капацитета на служителите:**
  - **Участие в обучения на РЕКИЦ „Читалища“:**
Онлайн обучение и практикуми, организирано от РЕКИЦ“Читалища“ на тема: „Новаторски инициативи през 2023- Европейска година на образованието и повишаването на квалификацията“
  - *нови листи в Национална листа на нематериалното културно наследство*
Обучение от Министерство на културата
Въвеждане в Националната представителна листа две нови листи – Национална листа на нематериалното културно наследство, нуждаещо се от спешни мерки за опазване (Спешна листа) и Национален регистър на програми, проекти и дейности, които най-добре отразяват принципите и целите на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство (Регистър на добрите практики).
  - *Фалшивите новини в медийното пространство/обучение от Европа Директно/.*
  - Инициране на социални дейности с различни възрастови групи, хора с увреждания
  - **Доброволчески инициативи: седмицата на гората - почистване на еко - пътеки**
- и**
- туристически маршрути;**

-Подпомагане на населението при бедствени ситуации и др.

ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА:

- брой регистрирани членове-, събран членски внос.
- брой посетители на предоставяни от читалището услуги;
- брой читатели;
- брой нови книги и абонамент;
- брой предоставени услуги;
- брой и качество на проведени празненства, концерти, чествания;
- брой организирани групи и постижения;
- брой участия в местни, регионални, национални и международни изяви и конкурси;
- награди от участия в конкурси, фестивали и празници;
- брой кандидатстване и спечелени и финансирани проекти;
- поведени събрания – общи и на настоятелството;
- извършена пререгистрация на читалището в определения от ЗНЧ срок.
- общ бюджет на читалището за предходната година.

.....
.....

ФИНАНСИРАНЕ

- Субсидия от държавния бюджет за делегирани от държавата дейности съгласно чл.23 (1);
- Субсидия за дейност от Община БАНИТЕ. съгласно чл.26а (3) от Закон за Народните Читалища;
- Собствени средства от регламентирана стопанска дейност и членски внос;
- Финансиране от спечелени проекти;
- Дарения;
- Управленски инициативи.

СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧЕТ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на Програмата е в рамките на бюджетната 2023 година; Съгласно чл. 26а, ал. 4 от Закона за народните читалища Председателят на читалището представя в срок до 31.03.2023 г. пред Кмета на БАНИТЕ и Общинския съвет доклад за осъществените дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през 2023 г.

При отчитане на дейностите в изпълнение на Програмата ще бъдат отчетени и индикаторите за оценка на изпълнението.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Настоящата едногодишна програма за развитие на НЧ „ПРОСВЕТА-1958“ е в изпълнение на програма 2022г и е вариант и процес във времето, един от начините, който ще се търси в бъдеще, за да стимулира развитието на общността.

Забележка: Програмата е отворена за допълнения. Тя визира най-общите положения, залегнали в плановете за работа през предстоящата 2023 година. Промени по програмата се съгласуват с читалищното настоятелство и се представят в Община .....

Изготвил: секретар-Сийка Асенова Баръмова
Председател на НЧ "ПРОСВЕТА-1958" гр./с. СТЪРНИЦА /КРАСИМИРА ИЛИЕВА/